

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E nr. _____

din _____ 2024

Chișinău

**cu privire la aprobarea Metodologiei
privind identificarea și desemnarea corpurilor de apă de suprafață ca fiind
artificiale sau puternic modificate**

În temeiul art. art. 38¹ alin. (4) al Legii apelor nr. 272/2011 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 46-49, art. 70),

Prezenta Hotărâre transpune parțial (art. 4 alin. (1) și alin. (3), și pct. 1.1, pct. 1.3, pct. 1.4, pct. 1.5 din Anexa II, și pct. 1.2.5, pct. 1.4 din Anexa V) Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 327 din 22 decembrie 2000 (CELEX: 32000L0060), așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2014/101/UE a Comisiei din 30 octombrie 2014 de modificare a Directivei 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Metodologia privind identificarea și desemnarea corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate, conform anexei.

2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Mediului.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul Mediului

Sergiu LAZARENCU

METODOLOGIA

privind identificarea și desemnarea corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia privind identificarea și desemnarea corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate (în continuare – Metodologie) stabilește modul de identificare și desemnarea a corpurilor de apă ca fiind puternic modificate și a corpurilor de apă ca fiind artificiale.

2. Scopul principal al identificării și desemnării corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate constă în asigurarea unei protecții eficiente și integrate a tuturor apelor și a mediului acvatic și realizării obiectivelor de mediu pentru corpurile de apă de suprafață și subterane.

3. Evaluarea caracteristicilor corpurilor de apă, cu indicarea corpurilor de apă artificiale și puternic modificate și a corpurilor de apă care sunt la risc să nu îndeplinească obiectivele de mediu este parte componentă a planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice conform prevederilor art. 19, alin (2) lit. g) din Legea Apelor nr. 272/2011.

4. Identificarea, clasificarea și desemnarea a corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate se efectuează de către Agenția de Mediu, cu suportul Instituției Publice Administrația Națională „Apele Moldovei”, Serviciului Hidrometeorologic de Stat, Comitetul districtului bazinului hidrografic și instituțiilor de cercetare.

5. În sensul prezentei Metodologii, se definesc următoarele noțiuni:

corp de apă artificial – corp de apă de suprafață creat prin activitate umană;

corp de apă de suprafață – parte distinctă și semnificativă a unei ape de suprafață, cum ar fi: lac, lac de acumulare, iaz, curs de apă – râu sau canal, segment al unui curs de apă – râu sau canal;

corp de apă puternic modificat – corp de apă de suprafață al cărui caracter este modificat fundamental ca urmare a modificărilor fizice cauzate de activitatea umană;

modificare hidromorfologică – modificare a caracteristicilor fizice ale formei, limitelor și conținutului unui corp de apă;

potențial ecologic bun – stare a unui corp de apă puternic modificat sau a unui corp de apă artificial;

starea apelor de suprafață – este expresia generală a stării unui corp de apă de suprafață, determinată de indicatorii minimi ce caracterizează starea sa ecologică și chimică;

starea bună apelor de suprafață – este starea atinsă de un corp de apă de suprafață atunci când, atât starea sa ecologică cât și starea chimică sunt "bune";

stare ecologică – este expresia calității structurii și a funcționării ecosistemelor acvatice asociate apelor de suprafață, clasificată în funcție de elementele biologice, chimice și hidromorfologice caracteristice;

II. MODUL DE IDENTIFICARE ȘI DESEMNARE A CORPURILOR DE APĂ DE SUPRAFAȚĂ CA FIIND PUTERNIC MODIFICATE SAU ARTIFICIALE

6. Corpurile de apă de suprafață din interiorul unui district hidrografic sunt definite ca aparținând uneia dintre următoarele categorii de ape de suprafață – râuri, lacuri – sau ca fiind corpuri de apă de suprafață artificiale (în continuare CAA) sau corpuri de apă de suprafață puternic modificate (în continuare CAPM).

7. Pentru stabilirea gradului de modificare a corpurilor de apă de suprafață atât la râuri cât și la lacuri se analizează elementele de calitate hidromorfologice: regimul hidrologic, continuitatea și morfologia corpului de apă.

8. Datorită modificărilor hidromorfologice corpurile de apă se împart în două mari categorii:

- 1) corpuri de apă puternic modificate;
- 2) corpuri de apă naturale (sau aproape naturale).

9. Corpurile de apă puternic modificate sunt considerate a fi corpuri de apă de suprafață care datorită modificării caracteristicilor hidromorfologice, rezultate în urma activităților umane, și-au schimbat substanțial caracterul lor natural.

10. În categoria corpurilor de apă puternic modificate se includ: lacurile de acumulare construite pe cursul corpului de apă, râuri amenajate, regularizate, îndiguite, a căror regim hidrologic este semnificativ modificat, precum și lacurile naturale ale căror volume și nivele au fost artificial coborâte sau majorate și care au fost dotate cu construcții hidrotehnice.

11. Corpurile de apă artificiale sunt corpuri de apă care au fost create prin activitatea umană, în locuri unde, anterior intervenției umane, nu a existat un corp de apă, precum și nu a fost creat prin modificarea fizică directă, mișcarea sau realinierea unui corp de apă existent.

12. În categoria corpurilor de apă artificiale se includ: heleșteie, iazurile, canale, bazine pentru acumularea apei de ploaie, pentru acumularea apelor reziduale, bazine de apă formate în excavațiile miniere de la suprafață, etc.

13. Condițiile de desemnare a corpurilor de apă artificiale sau puternic modificate, în corespundere cu criteriile articolului 38¹ din Legea apelor nr. 272/2011.

14. Corpurile de apă sunt unitățile de bază ce reprezintă obiectul de gestionare din cadrul planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice. Procedura de identificare și delimitare a CAPM și CAA este indicată în schema directoare din anexa nr. 1.

15. Un corp de apă poate fi încadrat în categoria corpurilor de apă puternic modificate sau artificiale dacă nu este în stare ecologică bună și a parcurs toți pașii conform schemei directoare din anexa nr. 1.

16. Reevaluarea corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate se efectuează o dată la 6 ani, în procesul elaborării următorului ciclu a planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice.

17. În procesul reevaluării corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate se aplică etapele enumerate în anexa nr. 1 din prezenta metodologie, în cazurile când:

1) corpului de apă nu i s-a stabilit categoria corp de apă puternic modificat sau artificial din cauza unei erori, acesta prezentând caracteristici specifice acestei categorii de corpuri de apă.

2) corpurile de apă sunt noi, și este necesară stabilirea gradului de modificare hidromorfologică și desemnare conform categoriei din prezenta metodologie.

3) are loc revizuirea corpurilor de apă puternic modificate și artificiale existente. Ca urmare a procesului respectiv, acestea pot trece în alte categorii de corpuri de apă sau rămâne în aceeași categorie.

18. Identificarea și desemnarea corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate se efectuează în perioada elaborării planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice și servește pentru stabilirea obiectivelor de mediu și programului de măsuri pentru următorul ciclu al planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice.

19. Metodologia se va revizui de fiecare dată când se vor elabora următoarele cicluri ale planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice, și se vor efectua îmbunătățiri după caz.

III. RAPORTARE

20. În baza identificării și desemnării a corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate se întocmește un raport final. Acest raport va conține descrierea și aplicarea etapelor necesare pentru identificarea și desemnarea

corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate stabilite în cadrul prezentei metodologii. Informația finală asupra corpurilor de apă de suprafață va fi păstrată în formă de tabel, conform anexei nr. 3.

21. Corpurile de apă sunt reprezentate pe o hartă ilustrând categoria pentru fiecare corp de apă cu ajutorul culorilor indicate în a doua coloană a tabelului de mai jos:

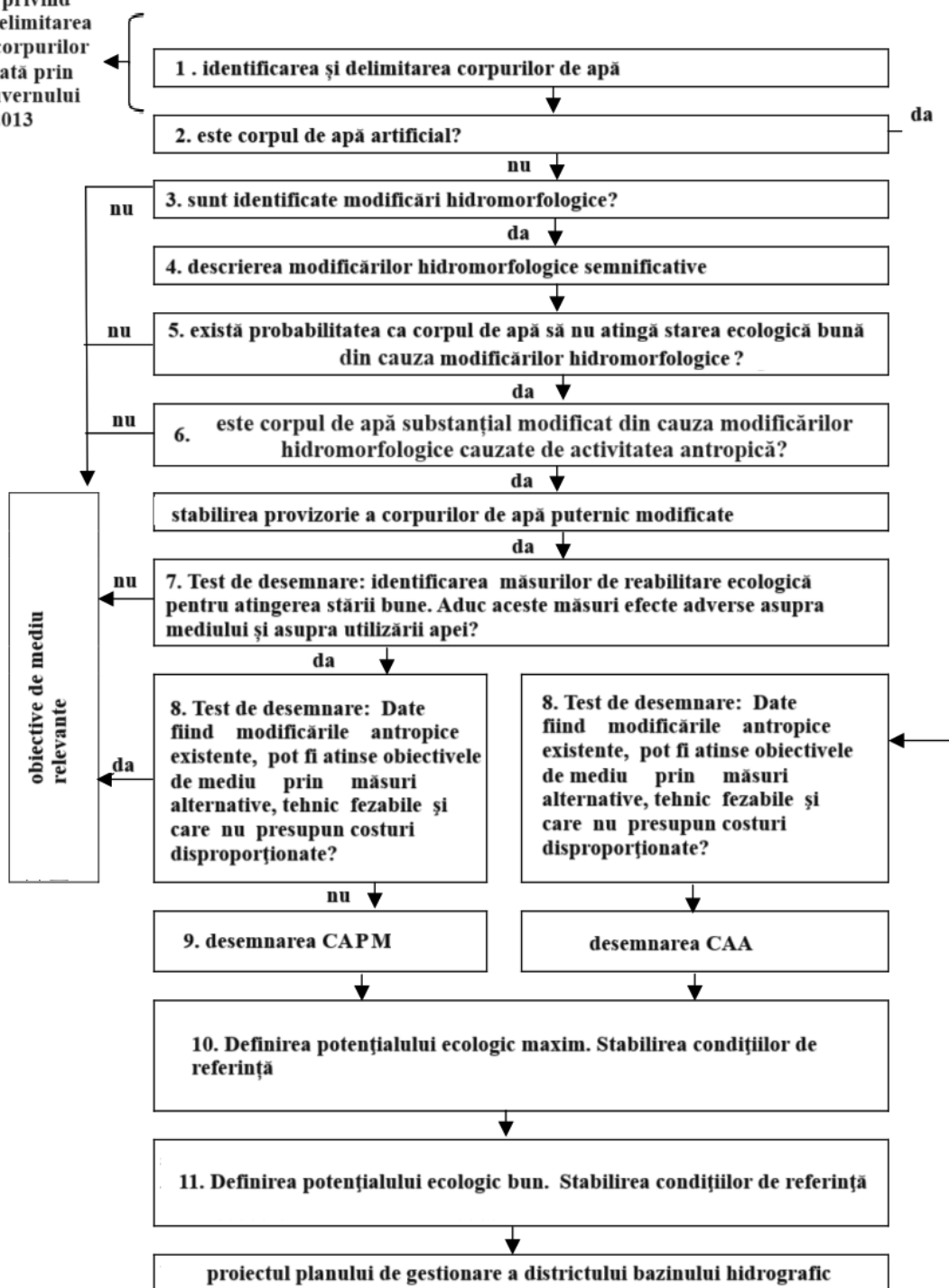
Corpul de apă	Culoarea
Natural	Albastru
Puternic modificat	Roșie
Artificial	Violetă

22. Rezumatul cu privire la identificarea și desemnarea corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate se include în cadrul planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice. În cadrul rezumatului se va pune accent pe implementarea etapizată a testelor din cadrul prezentei metodologii.

23. Rezultatele identificării și desemnării corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate vor fi incluse în Cadastrul de stat al apelor, ținut de Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”, în conformitate cu prevederile art. 14 din Legea apelor nr. 272/2011 și în planurile de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice.

Schema directoare de delimitare a corpurilor puternic modificate și artificiale

Metodologia privind
identificarea, delimitarea
și clasificarea corpurilor
de apă aprobată prin
Hotărârea Guvernului
Nr. 881/2013

Pasul 1 – constă în identificarea, delimitarea și clasificarea corpurilor de apă de suprafață. Acest pas se efectuează în conformitate cu prevederile din Metodologia privind identificarea, delimitarea și clasificarea corpurilor de apă aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 881/2013.

Pasul 2 – presupune stabilirea faptului dacă corpul de apă este artificial sau nu. Dacă corpul de apă este artificial, se trece la aplicarea pasului 8, dacă nu este artificial se trece la următorul pas nr. 3 din schema directoare.

Pasul 3 – prevede examinarea inițială (screening) a corpurilor de apă pentru stabilirea a celor ce nu sunt supuse modificărilor hidromorfologice. Acest pas înglobează prima etapă pentru *identificarea presiunilor și evaluarea impactului antropic asupra corpurilor de apă precum și identificarea corpurilor de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu* în corespundere prevederilor art. 19, alin (2²) din Legea Apelor nr. 272/2011. Acest pas identifică și corpurile de apă care sunt la risc de neatingere a stării ecologice bune, însă nu prezintă modificări hidromorfologice.

Pasul 4 – stabilește identificarea presiunilor hidromorfologice semnificative și evaluarea impactului modificărilor hidromorfologice asupra corpurilor de apă. Acest pas înglobează pasul 2 și 3 pentru *identificarea presiunilor și evaluarea impactului antropic asupra corpurilor de apă precum și identificarea corpurilor de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu* în corespundere prevederilor art. 19, alin (2²) din Legea Apelor nr. 272/2011. În cazul lipsei presiunilor hidromorfologice semnificative, corpul de apă se consideră natural. În cazul prezenței modificărilor hidromorfologice se stabilesc cauzele acestor modificări.

Pasul 5 – constă în stabilirea dacă corpul de apă este la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu și de neatingere a stării ecologice bune. În acest scop se aplică pasul 4 pentru *identificarea presiunilor și evaluarea impactului antropic asupra corpurilor de apă precum și identificarea corpurilor de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu* în corespundere prevederilor art. 19, alin (2²) din Legea Apelor nr. 272/2011. Pentru realizarea pasului 5, se analizează indicatorii de evaluare a presiunii și impactului antropic asupra stării hidromorfologice și hidrologice a corpurilor de apă, apoi se aplică criteriile de stabilire a categoriei de risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu precum și cele ce țin de cazul prezenței datelor de monitoring hidromorfologic. Ca urmare, corpurile de apă din categoria fără risc sunt considerate ca fiind naturale sau aproape naturale, cele posibil la risc se încadrează în categoria corpuri de apă puternic modificate provizorii și cele la risc - în categoria corpuri de apă puternic modificate.

Pasul 6 – presupune în selectarea acelor corpuri de apă pentru care modificările hidromorfologice reprezintă modificări substanțiale a corpului de apă. Corpurile de apă puternic modificate stabilite ca provizorii se revaluează. În acest context, în

cazul în care corpurile de apă provizorii depășesc două sau mai multe criterii stabilite pentru corpurile de apă posibil la risc, acestea pot trece în categoria puternic modificate. Corpurile de apă care nu au fost supuse modificărilor substanțiale, vor fi identificate ca corpuri de apă naturale.

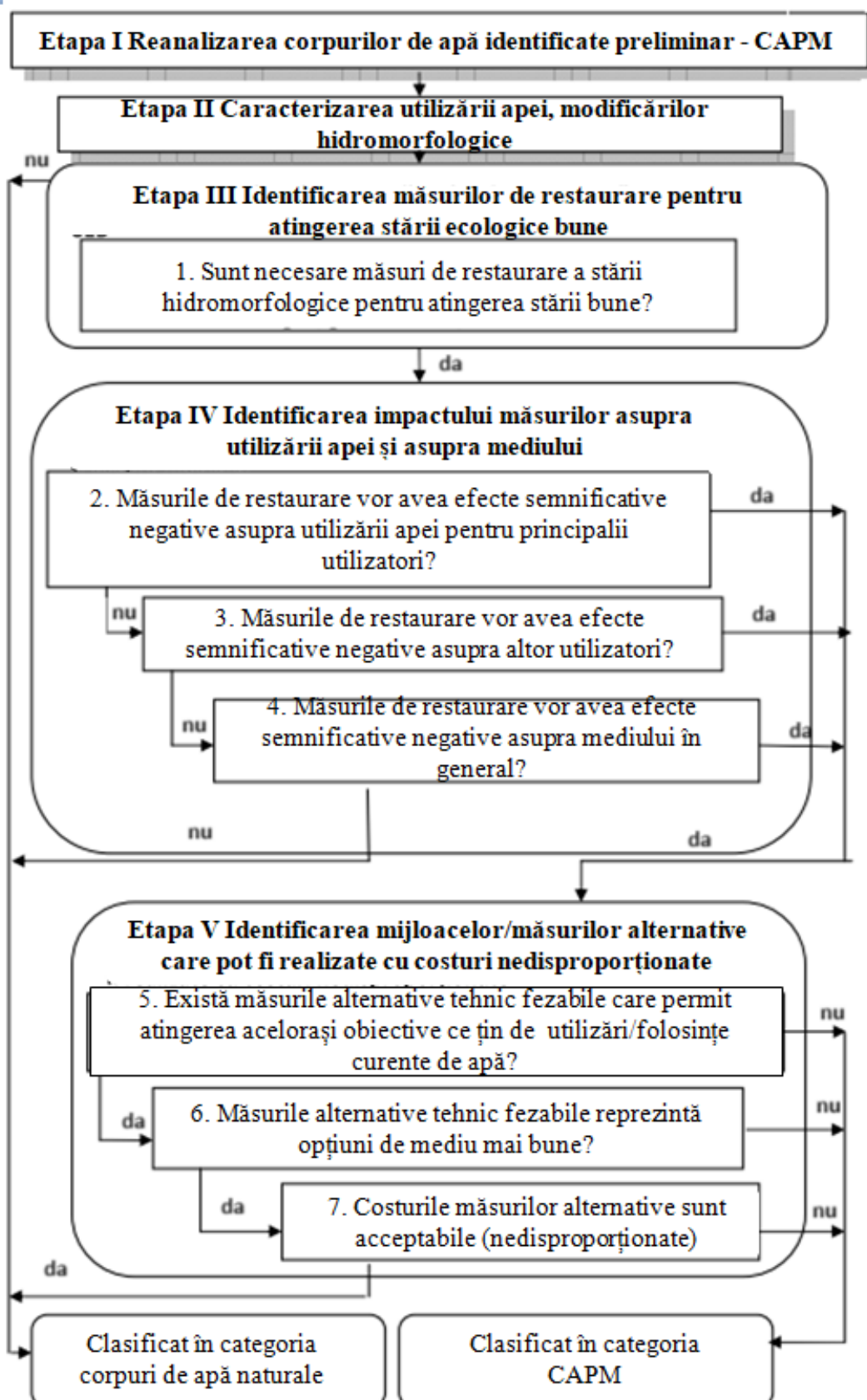
Pașii 7 - 8 - 9 – constă în desemnarea finală a corpurilor de apă artificiale și puternic modificate prin aplicarea testării stabilite în corespundere prevederile art. 38¹ din Legea Apelor nr. 272/2011. Pentru realizarea pasului 7, se aplică primul test de desemnare a corpurilor puternic modificate ce constă din identificarea măsurilor de restaurare pentru a atinge starea ecologică bună. În cadrul acestui test trebuie să se evalueze dacă aceste măsuri au efecte negative semnificative fie asupra utilizărilor specifice a apei, fie asupra mediului în sens larg. În caz afirmativ, se aplică al doilea test de desemnare (pasul 8). Testul din cadrul acestui pas (cel de-al doilea test de desemnare) este format din mai multe subteste. În primul rând, se iau în considerare „alte mijloace/măsuri alternative” pentru atingerea obiectivului de mediu. Ulterior, se evaluează dacă „alte mijloace/măsuri alternative” sunt:

- a) fezabile din punct de vedere tehnic;
- b) sunt mai bună soluție din punct de vedere ecologic;
- c) nu sunt disproporționat de costisitoare.

În cazul în care oricare dintre subtestele a), b) sau c) dau rezultat negativ, corpurile de apă pot fi desemnate ca fiind puternic modificate (pasul 9). În cazul în care, măsurile identificate nu au efecte negative semnificative (a se vedea pasul 7) sau „alte mijloace/măsuri alternative” pot îndeplini pozitiv subtestele a), b) sau c) (a se vedea pasul 8), corpul de apă nu trebuie să fie desemnat ca fiind puternic modificat. Descrierea detaliată a pașilor 7 și 8 se prezintă în anexa nr. 2 din această metodologie.

Pașii 10 - 11 – nu sunt parte a procesului de delimitare a corpurilor de apă artificiale și puternic modificate, dar sunt relevanți pentru CAPM și CAA. Acești pași constau în stabilirea potențialului ecologic maxim și bun și a condițiilor de referință pentru CAPM și CAA. Implementarea acestor pași se efectuează prin aplicarea prevederilor art. 38 alin. (2¹) din Legea Apelor nr. 272/2011. De asemenea, ca urmare a identificării CAPM și CAA, în cadrul planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice se va include lista de măsuri de îmbunătățire a stării acestor corpuri de apă.

Etapele care conduc la stabilirea corpurilor de apă puternic modificate
(pașii 7 - 8 - 9)

Etapa a I-a - Reanalizarea corpurilor de apă - se reanalizarea corpului de apă, se stabilesc repetat corpurile de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu și, respectiv, neatingere a stării ecologice bune.

Etapa a II-a – Caracterizarea utilizării apei, modificărilor hidromorfologice – se descrie utilizarea apei și modificările hidromorfologice și se analizează din punct de vedere social, economic și de mediu. Se caracterizează corpul de apă și modificările hidromorfologice a acestora și se stabilesc punctele tari, punctele slabe, oportunitățile și riscurile pentru utilizarea apei.

Etapa a III-a - Identificarea măsurilor de renaturare pentru atingerea stării ecologice bune – se stabilesc măsurile ce trebuie întreprinse pentru renaturarea corpului de apă și se analizează acestea (Notă: Măsurile de renaturare sunt acele măsuri care determină atingerea stării ecologice bune a corpului de apă. Măsurile de atenuare a efectelor presiunilor hidromorfologice sunt măsurile ce conduc corpul la atingerea potențialului ecologic bun nefiind posibilă atingerea stării ecologice bune)

Etapa a IV-a – Identificarea impactului măsurilor asupra utilizării apei și asupra mediului – se realizează o descriere detaliată a impactului măsurilor asupra utilizării apei, corpului de apă și a mediului și o evaluare din punct de vedere tehnic și economic. Măsurile propuse nu trebuie să aibă efecte semnificativ negative asupra mediului, și asupra utilizării apei /activităților specifice, în general, (cum ar fi navigație, activități recreaționale, alimentări cu apă, hidroenergie, irigații, regularizări, protecția contra inundațiilor, drenaje și alte activități umane la fel de importante). Efecte semnificativ negative asupra utilizării apei /activităților specifice pot fi stoparea utilizării apei (stoparea alimentării cu apă, abandonarea navigației, pierderea folosințelor de agrement și recreaționale, pierderea protecției contra inundațiilor, etc.), reducerea utilizării apei sau creșterea riscului de a pierde obiectivele benefice ale utilizării apei (reducerea suprafeței urbane și agricole, creșterea riscului la inundații), pierderi de producție sau socio-economice (reducerea producției agricole, reducerea locurilor de muncă etc.). Efecte semnificativ negative asupra mediului, în sensul larg al cuvântului se pot considera inundarea unor zone populate; dispariția unor zone umede etc. Dacă măsurile de restaurare intră în conflict cu alte documente normative și legislative sau directive europene, sau cu alte obiective cultural-istorice și naturale din patrimoniul universal vor fi considerate ca având efect semnificativ negativ asupra mediului.

Etapa a V-a – Identificarea altor mijloace/măsuri alternative care pot fi realizate cu costuri nedisproporționate – se stabilesc alte măsuri de îmbunătățire tehnic fezabile (opțiunilor alternative) ce pot fi realizate prin costuri rezonabile. Opțiunile alternative pot fi: înlocuirea folosinței existente; transferul folosinței existente deservite de corpul de apă respectiv la alt corp de apă/alt bazin;

menținerea folosinței existente cu reducerea impactului asupra mediului. În cazul în care se pot identifica alte mijloace/măsuri alternative, se face o evaluare a fezabilității tehnice a acestora (se consideră cel puțin aspectele fizice, ingineresti, creșterea cerinței și a gradului de asigurare cu apă din corpul de apă respectiv; aspecte legale). În cazul în care aceste mijloace/măsuri alternative sunt tehnic fezabile, urmează să se evalueze dacă reprezintă o opțiune de mediu semnificativ mai bună. Iar în cazul în care aceste mijloace/măsuri alternative sunt considerate tehnic fezabile și reprezintă o opțiune de mediu semnificativ mai bună, se supun evaluării de cost-eficiență, în final, ca să nu implice costuri foarte mari (disproporționate).

Etapa a VI-a – Justificarea desemnării – se selectează măsurile și se justifică desemnarea corpurilor ca fiind corpurilor de apă artificiale și puternic modificate. Pentru corpurile de apă care au fost desemnate final ca fiind puternic modificate sau artificiale este necesară elaborarea unui rezumat al etapelor precedente.

Date generalizate despre corpurile de apă

Corpul de apa	Impactul asupra stării hidromorfologice și hidrologice	Măsuri	Desemnare finală
Cod			
Tip			
Nume			
Lungime, km			
Districtul bazinului hidrografic			
Lungimea cursului de apă transformată în lacuri de acumulare, $PR_{LungLac}$			
Volumul de apă modificat sub acțiunea lacurilor de acumulare construite pe curs, $PR_{DestrLacCurs}$			
Gradul de creștere sau descreștere a temperaturii apei			
Lungimea cursului de apă regularizat, PR_{Reg}			
Lungimea râului îndiguit, PR_{Dig}			
Lungimea râului amenajat, $PR_{UrbCurs}$			
densitatea canalelor de irigare raportată la suprafața bazinului			
Amplitudinea nivelului de apă, cm A_{niv}			
Rata de creștere nivelului de apă, cm/min R_{CrApa}			
Rata descreștere nivelului de apă, cm/min $R_{DestrApa}$			
Impactul urbanizării, PR_{UrbRes}			
Impactul activităților agricole, PR_{Agri}			
Impactul irigației, PR_{Irig}			
Impactul captării, PR_{Capt}			
Impactul evacuării apelor, PR_{Evac}			
Transferul de ape din cadrul altor râuri și a acumulărilor de apă PR_{ResLac}			
Măsuri, inclusiv alternative			
Eficiența ecologică			
Fezabilitatea tehnică			
Cost eficiență			
Activități specifice modificărilor hidromorfologice			
Cauze modificărilor hidromorfologice			
Cauzele de neatingere a stării ecologice bune			
Comentarii, specificații			
Categoria finală a corpului de apă			